

Ngài thẩm phán – Câu chuyện ý nghĩa nhân văn sâu sắc

Khi Charlie Hastell qua đời, ông để lại một người vợ và chín đứa con. Họ sống trong một căn nhà có bốn phòng trên mảnh đất nhỏ. John là con trai trưởng. Anh đã 16 tuổi, và cao so với lứa tuổi của mình.

Sau khi người cha mất, mẹ John bảo anh phải đảm đương, gánh vác việc gia đình. Vì thế John ra cánh đồng bắp phía sau căn nhà nhỏ. Ở đó còn rất ít bắp và đầy những cỏ dại. Gia đình anh cần bắp và bắp cần chỗ để lớn. John cúi xuống và bắt đầu nhổ cỏ. Tối hôm đó, khi John dùng bữa ăn nhẹ, anh nói với mẹ rằng anh đã dọn sạch một nửa mảnh ruộng. Bà rất ngạc nhiên và lập tức đi ra ngoài nhìn xem những gì anh đã làm. Trong khi nhìn mảnh ruộng, bà nhớ ra lúc trước chồng mình đã có lần bán bắp cho vị thẩm phán Done. Bà cũng nhớ là họ chưa lấy tiền số bắp đó. Bà bảo John đi ngay đến nhà ngài thẩm phán để lấy số tiền đó..

John rất sợ ngài thẩm phán Done. Ông là người giàu nhất tỉnh. Ông sở hữu rất nhiều đất đai và mọi người đều mắc nợ ông ta. Căn nhà bằng đá của ông trông như một tòa lâu đài. John đi đến nhà vị thẩm phán và gõ cửa. Một người đầy tớ ra mở cửa ngay và dẫn John vào văn phòng của vị thẩm phán. Ngài Done đang ngồi tại bàn giấy. Ông là một người cao lớn với khuôn mặt ửng đỏ, tóc trắng dài và đôi mắt xanh nghiêm nghị. John đứng xoay lưng ra cửa, anh cầm nón bằng cả hai tay.

“Chào John”, vị thẩm phán nói. “Cháu muốn gì nào?”

John nói với ngài thẩm phán về số tiền.

“Ồ, vâng”. Ông nói, “Xin lỗi nhé. Ta đã quên bằng chuyện đó”.

Ông đứng lên cho tay vào túi và chậm rãi lấy ra một ví tiền bằng da nâu lớn. Ông mở nó, lấy ra một tờ bạc mới và đưa cho John. Rồi ông lại ngồi xuống bàn giấy.

“Cháu và gia đình làm ăn ra sao?”. Ông hỏi.

“Cũng được, thưa ngài”, John nói. “Cháu không muốn làm phiền ngài về số tiền này, nhưng thực sự là gia đình cháu cần nó”.

“Đúng rồi”, vị thẩm phán chậm rãi nói. “Đáng lẽ ta phải nhớ điều đó. Ta không nghĩ về nó vì cha cháu đã mắc nợ ta. Ông ấy nợ ta 40 đô la”.

John hoàn toàn bị sốc. Anh không thể nghĩ được điều gì để nói. 40 đô la là cả một gia tài đối với anh và gia đình anh.

Ngài thẩm phán nhìn John một lúc và hỏi, “Cháu bao nhiêu tuổi hả, cậu bé?”.

“16, thưa ngài”.

“Và cháu nghĩ đến khi nào thì có thể trả cho ta số tiền 40 đô la mà cha cháu đã nợ ta?”

Mặt John trắng bệch, anh nói khẽ, “Cháu cũng không biết, thưa ngài”.

Vị thẩm phán đứng lên. “Ta hy vọng cháu không giống như cha cháu. Ông ấy là người lười biếng, không bao giờ chịu làm việc chăm chỉ”.

Ông đưa tay cho cậu bé.

“Chúc cháu may mắn”, ông nói khi bắt tay John. Rồi ông tiễn John ra cửa và chào tạm biệt.

Suốt mùa hè, John làm mướn 40 cent một ngày nơi trang trại của người khác. Ban đầu, không ai muốn mướn anh. Họ nhớ lại cha anh đã lười biếng như thế nào và họ giao việc cho những cậu bé khác. Nhưng John là người làm việc chăm chỉ. Và anh bắt đầu nhận được công việc. Anh làm thuê trên đồng ruộng người khác 6 ngày một tuần. Anh chăm sóc mảnh đất gia đình mình vào mỗi tối và cả ngày Chủ nhật.

Mùa hè năm đó lần đầu tiên mảnh đất nhỏ đã cung cấp đủ trái cây và rau cho John và gia đình. Thậm chí họ còn có thể mang ra chợ bán bớt. John thường tự hỏi cha mình làm thế nào mà có thời gian để

đi câu. Mùa hè đó, John có rất ít thời gian đi câu. Và khi có thời gian nghỉ ngơi, anh lại nhớ đến 40 đô la nợ ngài thẩm phán Done. Rồi anh lại đi tìm thêm việc để làm.

Lúc đầu anh đưa mẹ hết số tiền mà anh kiếm được. Nhưng sau đó, anh bắt đầu để dành lại vài xu mỗi lúc anh lãnh tiền. Vào cuối tháng Tám, anh đã dành dụm được một đô la. Khi cầm tiền trong tay, lần đầu tiên anh nhận thấy rằng một ngày kia anh sẽ có thể trả hết số tiền mà cha anh đã nợ ngài Done.

Vào giữa tháng Mười, anh đã để dành được 5 đô la để trả cho ngài thẩm phán. Vì thế, một hôm sau bữa ăn nhẹ buổi tối, anh lại đến ngôi nhà lớn bằng đá của ngài thẩm phán. Anh gặp ngài đang ngồi trong văn phòng.

“Hãy ngồi xuống, John”, vị thẩm phán nói. “Ta biết cháu đã làm việc rất cực nhọc trong mùa hè này. Ta sẽ rất vui lòng giúp cháu nếu cháu cần tiền vào mùa đông”.

John cảm thấy nóng bừng mặt. “Cháu không đến đây để xin một điều gì cả, thưa ngài”, anh nói. Anh thọc sâu tay vào túi, lấy tiền ra. “Cháu muốn trả một ít tiền mà cháu đã nợ ngài. Chỉ có 5 đô-la thôi, thưa ngài nó đây”. Và anh đưa tiền cho ông ta.

Vị thẩm phán đếm tiền. Rồi ông đi đến bàn giấy, cho nó vào ngăn kéo. “Vào mùa đông này, cháu định sẽ tìm việc ở đâu, John?”.

“Cháu không biết, thưa ngài”.

Nhiều ngày sau đó, mẹ John bảo anh vào thành phố mua vải. Bà muốn may quần áo ấm cho lũ trẻ vì mùa đông sắp đến.

Trên đường đi vào thành phố, John gặp Seth White -Feather. Seth là người da đỏ và anh ta cũng làm mướn cho các nông trại trong suốt mùa hè. Nhưng vào mùa đông, Seth đi về phía Bắc và biến mất trong những cánh rừng.

Khi họ đi vào thành phố, John nói với Seth rằng anh không có việc gì làm vào mùa đông. Seth kể cho John nghe là mỗi mùa đông anh vào rừng đi săn và bẫy thú để lấy lông. Seth kể mùa đông vừa qua anh đã kiếm được 200 đô la.

“200 đô la!” John suy nghĩ. Anh rụt rè nhờ cậu người da đỏ. “Năm nay, tôi có thể đi với anh được không?”

Seth nhìn John nói nghiêm nghị: “Anh có một khẩu súng và vài cái bẫy thú không?”.

John lắc đầu. “Không”, anh nói: “Nó tốn khoảng bao nhiêu?”

“75 đô-la”, người da đỏ trả lời. “Nếu anh có đủ những thứ đó, tôi sẽ chỉ anh cách bắt thú. Tôi sẽ đi trong hai tuần nữa”.

Chỉ có một người có thể giúp John. Tối hôm đó, anh đến nhà vị thẩm phán. Căn nhà tối đen, ngoại trừ một ánh đèn vẫn còn sáng ở văn phòng vị thẩm phán. John có thể thấy ông ta đang ngồi tại bàn giấy. Cậu bé gõ nhẹ ở cửa sổ. Ngài Done mở cửa sổ. Khi thấy gương mặt gầy gò của cậu bé, ông hỏi: “Cháu cần gì vậy?”.

“Thưa ngài”, John nói. “Cháu có thể nói chuyện với ngài được không?”.

Vị thẩm phán đóng cửa sổ lại và mở cửa chính. Họ đi vào văn phòng. “Cháu nói nhanh lên, cũng hơi trễ rồi” vị thẩm phán nói.

Trong đời, John chưa bao giờ sợ hãi đến như thế. Anh không thể nghĩ hay nói gì được trong một lúc.

“Hãy nói đi, cậu bé”, ông giục anh.

Thế rồi John kể cho ông nghe về Seth, về những bộ lông thú và xin vay tiền vị thẩm phán.

“75 đô la”, vị thẩm phán nói. “Cháu yêu cầu ta cho một cậu bé 16 tuổi vay một số tiền lớn thế kia ư?”.

“Cháu có thể làm việc đó với 50 đô la. Nhưng nếu ngài nghĩ đó là một ý tưởng ngốc nghếch thì cháu sẽ không làm phiền ngài nữa”.

“Im nào”, vị thẩm phán nói: “Nếu ta cho cháu mượn tiền, ta muốn biết chắc chắn rằng cháu sẽ không chết đói ở trong rừng, để rồi ta chẳng bao giờ lấy lại được số tiền đó, phải không? Vị thẩm phán nhìn John chăm chú một lát rồi hỏi, “Còn Seth thì sao? Cháu có thể tin tưởng nơi anh ta không?”

John gật đầu và nói: “Anh ta luôn tử tế với cháu”

Vị thẩm phán rút từ bàn ra một tờ giấy và viết vài dòng trên đó. “Hãy ký vào đây”. Ông nói khi đã viết xong. “Nội dung ghi cháu hứa sẽ trả cho ta 75 đô la vào mùa xuân tới”.

John bối rối thưa với vị thẩm phán rằng anh không biết đọc và viết. “Hãy đánh một cái dấu ở phía dưới tờ giấy thay thế cho tên của cháu”, ông nói. “Đây tiền đây, đừng làm mất nó”. Ông tiễn John ra cửa và bắt tay anh. “Chúc may mắn. Hãy đến đây ngay khi cháu quay về vào mùa xuân tới nhé”.

Vào ngày một tháng Mười Một, John hôn từ biệt mẹ, rời khỏi nhà cùng với Seth. Trên lưng, anh mang một túi lương thực lớn, một khẩu súng và những cái bẫy mà anh đã mua bằng tiền của vị thẩm phán.

Anh và người da đỏ đi bộ hàng giờ đến một cái lán nhỏ trong rừng sâu. Seth đã dựng căn nhà nhỏ bé này trước đây nhiều năm.

John đã học hỏi được rất nhiều trong mùa đông đó. Anh học cách săn và đặt bẫy thú hoang, và cách sinh sống ở trong rừng. Thân hình anh trở nên cường tráng vì rừng già đã luyện cho anh sức khỏe và làm cho anh can đảm. John bẫy được rất nhiều thú. Vào đầu tháng Ba, chồn da lông thú đã chất cao gần bằng anh. Seth nói có lẽ John sẽ thu được ít nhất 200 đô la cho những bộ lông thú ấy.

John đã sẵn sàng về nhà, nhưng Seth muốn ở lại tiếp tục săn bắn đến tháng Tư. Vì thế, John quyết định đi về một mình. Seth giúp John gói ghém những bộ da và những cái bẫy để anh có thể mang chúng lên lưng. Rồi, Seth nói:

“Này, bây giờ hãy lắng nghe tôi nói đây. Khi anh băng qua sông, đừng đi trên băng. Những lớp băng rất mỏng. Hãy tìm những nơi băng đã tan, rồi kết những khúc cây lại với nhau thành một chiếc bè. Anh có thể dùng nó để vượt qua sông. Làm cách này thì tốn thêm vài giờ nhưng nó an toàn hơn”.

“Vâng, tôi sẽ nghe anh”, John nói nhanh. Anh muốn ra đi ngay lập tức.

Ngày hôm đó, khi John đi bộ băng qua rừng, anh bắt đầu nghĩ về tương lai của mình. Anh có thể đi học để biết đọc biết viết. Anh sẽ mua một nông trại lớn hơn cho gia đình. Có thể một ngày nào đó, anh sẽ có quyền lực và cũng được kính nể như ngài thẩm phán.

Gói hàng nặng trên lưng làm anh nghĩ về những gì anh sẽ làm khi trở về nhà. Anh sẽ mua một cái váy mới cho mẹ. Anh sẽ mua đồ chơi cho các em trai và em gái. Và anh sẽ gặp ngài thẩm phán. Trong tâm trí, anh thấy mình đang bước vào phòng của vị thẩm phán. Anh sẽ đếm tiền vào tay vị thẩm phán. John không thể chờ đợi để trả nốt số tiền còn lại mà cha anh đã mượn.

Lúc xế chiều, chân John bị đau và gói hàng trên lưng anh trở nên quá nặng. Anh vui mừng khi cuối cùng anh đã đến được con sông. Bởi vì điều đó có nghĩa là anh sắp về đến nhà rồi. Anh nhớ lại lời khuyên của Seth. Nhưng, anh đã quá mệt mỏi nên không thể tìm kiếm nơi băng tan. Anh thấy một cái cây lớn thẳng đứng mọc bên bờ sông. Nó cao đủ để chạm tới bờ bên kia của con sông. John lấy cái rìu ra, từ từ hạ cây xuống. Nó ngã xuống tạo thành một cái cầu bắc qua sông. John đá thử một cái vào cây nhưng nó không nhúc nhích. Anh quyết định sẽ không làm theo những gì Seth đã dặn. Nếu băng qua sông trên cái cây này, anh chỉ mất một giờ thôi. Anh có thể gặp ngài thẩm phán ngay tối hôm đó.

Với chông lông thú trên lưng và cây súng trong tay, anh bước trên cái cây ngã. Nó chắc chắn, cứng rắn như đá dưới chân anh. Anh đi được nửa đường thì bỗng nhiên cái thân cây chuyển động. John ngã xuống băng. Băng vỡ ra và John chìm xuống nước. Thậm chí anh không kịp thét lên. John làm rơi súng. Da thú và những cái bẫy tuột khỏi lưng anh. Anh cố gắng chụp lại nhưng dòng nước chảy xiết đã cuốn trôi tất cả. John phá vỡ những tảng băng, và cố hết sức bình sinh để tới được bờ bên kia. Anh đã mất tất cả.

Anh nằm trên tuyết một lúc. Rồi anh đứng dậy, tìm một cây gậy dài, và đi lên đi xuống bờ sông hàng giờ. Anh thợ gậy qua các tảng băng, tìm kiếm lông thú, những cái bẫy và cây súng. Cuối cùng, anh đành bỏ cuộc..

Anh đến thẳng nhà ngài thẩm phán. Đã khuya rồi, nhưng ngài thẩm phán vẫn còn ngồi trong văn phòng. John gõ cửa và bước vào. Vẫn còn lạnh và ướt, John kể cho ông nghe anh đã làm ngơ trước lời khuyên của Seth như thế nào và việc gì đã xảy ra. Ngài thẩm phán không nói gì cho đến khi John kể xong. Rồi ông nói:

“Mỗi người đều phải học hỏi nhiều thứ. Thật là kém may mắn cho cháu và ta khi cháu phải học một bài học như vậy. Hãy về nhà đi, cậu bé”.

Mùa hè đó, John chăm chỉ làm việc, anh trồng bắp và khoai tây cho gia đình. Anh cũng làm thuê cho các nông trại của người khác, và để dành được 5 đô la trả cho vị thẩm phán. Nhưng anh vẫn còn nợ 30 đô la từ món nợ của cha anh, 75 đô la tiền bẫy và cây súng, tất cả trên 100 đô la. John cảm thấy anh không thể nào trả hết nợ.

Vào tháng Mười, ngài Done nhắn anh: “John”, ông nói. “Cháu đã nợ ta nhiều tiền. Ta nghĩ cách tốt nhất ta có thể lấy lại nó là cho cháu thêm một cơ hội đi săn và bẫy thú nữa vào mùa đông này. Cháu có tự nguyện đi không nếu ta cho cháu mượn thêm 75 đô la khác nữa?”

John đồng ý. Năm nay, anh phải vào rừng một mình vì Seth đã chuyển sang ở khu rừng khác. Nhưng John nhớ tất cả những gì người bạn da đỏ đã chỉ cho anh. Anh ở tại cái lán của Seth, và săn thú hàng ngày trong mùa đông dài và cô đơn đó. Lần này, anh ở lại đến cuối tháng Tư. Lúc đó, anh có nhiều da lông thú đến nỗi phải để lại những cái bẫy. Băng trên sông đã tan ra khi anh đến. Anh làm một cái bè để qua sông mặc dù phải tốn thêm một ngày nữa.

Khi trở về nhà, vị thẩm phán giúp anh bán những bộ lông thú được 300 đô la. John trả cho ông 150 đô la anh đã mượn để mua bẫy và súng. Rồi anh chậm rãi đếm tiền vào tay của ông ta số tiền mà cha anh đã mượn.

Mùa hè đó, John làm việc trên nông trại của gia đình. Anh cũng học đọc và học viết. Trong suốt mười năm kế tiếp, cứ mỗi mùa đông anh vào rừng săn thú. Anh để dành tiền mà anh kiếm được do bán lông thú. Cuối cùng anh dùng nó để mua một nông trại lớn hơn. Thỉnh thoảng, anh đến thăm vị thẩm phán trong căn nhà bằng đá to lớn của ông ta. Ông già này không còn làm cho anh sợ nữa.

Khi John 30 tuổi, anh trở thành một trong những vị chức sắc thành phố. Và khi ngài thẩm phán mất vào năm đó, ông để lại cho John căn nhà lớn và rất nhiều tiền bạc. Ông cũng để lại cho John một lá thư.

John mở ra và nhìn vào ngày ghi. Vị thẩm phán đã viết thư đó vào cái ngày mà anh đến mượn tiền cho chuyến đi đầu tiên của mình.

“John thân mến!” ngài viết: “Ta đã không bao giờ cho cha cháu mượn tiền vì ta không tin ông ấy. Nhưng ta thích cháu ngay lần đầu tiên gặp cháu. Ta muốn biết chắc rằng cháu không giống như cha cháu. Vì thế ta đã thử. Đó là lý do tại sao ta nói cháu đã nợ ta bốn mươi đô la. Chúc may mắn nhé, John”.

Và trong bao thư là 40 đô-la.